

DJEČJI PODLISTAK „HRVATSKE RIJEČI“

HRCKO

9. prosinca 2022.

Broj 219

ISSN 1821-3758

9771821375004

**Pokrajinska
smotra recitatora**

Škrinja s blagom

Božićni kviz

Naj Božić

Jaslice

Mačji život

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević
Urednica izdanja: Željka Vukov
Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković,
Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić,
Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak, Mario Tikvicki i Petar Tikvicki
Lektor: Zlatko Romić
Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi
Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov
Obrada fotografija: Nada Sudarević
E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs
Viber: 064/65-90-718

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu
Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Dragi čitatelji *Hrcka*!

Radujem se da u rukama držite vaš i naš podlistak. Pred vama je prosinački broj, s kojim ujedno obilježavamo 19 godina od kako je izišao prvi broj *Hrcka*.

Predblagdansko je vrijeme, pa je i *Hrcko* u tom duhu. Pripreme za Božić su već uveliko aktualne, a nadam se da ste bili dobri i da vas je posjetio sv. Nikola. Samo da znate – kod *Hrcka* je bio.

Mnogi od vas su ove godine sudjelovali na Pokrajinskoj smotri recitatora, pa im ovom prilikom čestitamo, osobito onima koji će naredne subote na nagradni put u Osijek. Tek će to biti doživljaj za pamćenje.

Ovoga puta stigao je rekordan broj *Hrckovih detektiva*, i to sve točni odgovori! Budući da je ovo predblagdanski te ujedno rođendanski broj, *Hrcko* je odlučio nagraditi čak 20 detektiva!

Kakve sve radosti donosi posljednji broj u ovoj godini prosvjetire na stranicama koje slijede!

Svima vama i vašim obiteljima cijela redakcija *Hrcka* želi sretn i veseo Božić, te radosnu i uspješnu novu godinu.

Vidimo se u siječnju!

Željka

P. S. Nadam se da ćemo ove zime imati snijega. Ako ga bude, fotkajte se sa snjegovićem, pa šaljite fotke.

U susret Božiću

Za Božić se pripravljam tako što idem na mise zornice. Jedva čekam Božić zato što ćemo biti skupa svi s obitelji. I družiti ćemo se. Čekam Božić zato što ću dobiti darove. Radujem se, jer je Božić Isusov rođendan.

Lovro Vukov, 4.c OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Čekam Božić. Volim kad Isus dolazi. Volim kad mi ostavlja darove, kada smo svi na okupu. Volim kad kitimo bor i kad idemo kod drugih da vidimo njihov bor i njihove darove.

Martin Sudarević, 1.4 OŠ *Matko Vuković*, Subotica

Ustajem rano na zornice. Volim ići nedjeljom na misu, jer palimo adventsku svijeću. Prije Božića su Materice i Oce pa čestitam mami, baki, tati, djedu. Na Badnji dan kitimo bor, večeramo i otvaramo darove i idemo na polnoćku. Volim Božić, jer se Isus tada rodio i svi smo zajedno.

Magdalena Kolar, 3.c OŠ *Matko Vuković*, Subotica

Počeo je prosinac, što znači da su zornice i da ustajemo rano kako bismo na njih išli. U školama se izrađuju božićni ukrasi za učionicu, a onda i za kuću. Svake se nedjelje pali jedna adventska svijeća. Treća označava Materice, dan majki koji se svake godine prekrasno obilježava u našoj župi, a četvrta Oce i onda Božić. Toliko puno razloga za sreću u susret Božiću!

Katarina Vukadinović, 4.c OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Vrijeme oko Božića je za mene najradosniji dio godine. Nije mi teško rano ustati i otići na sv. misu – zornicu. Znam da to veseli malog Isusa. Božić donosi radost u moj dom, ali i u moju dušu. Češće negoli obično svi budemo doma okupljeni oko bora, upalimo svijeće i slušamo božićne pjesme. To me jako veseli. Bude i poneki dar. Trudim se činiti dobra djela. Volim slušati priče naših starih o našim običajima i nastojim se uključiti u sve što mi dozvole. I ove godine ćemo mama i ja izraditi figurice za božićni kolač – božićnjak. Sve nam bolje i bolje ide, ali nam još uvijek ne uspijeva odnjegovati žito. No, probat ćemo opet. Svakoga dana otvaram adventski kalendar i brojim dane do Božića.

Magdalena Kujundžić, 2.4 OŠ *Matko Vuković*, Subotica

Da nam živi riječ hrvatska

Nakon dvije godine online druženja ove je godine ponovno »uživo« održana Pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku. U prekrasnoj dvorani Gradske knjižnice Subotica 19. studenoga okupilo se 85 recitatora osnovne i srednjoškolske dobi iz Monoštora, Sonta, Berega, Plavne, Vajske, Šida, Sota, Tavankuta, Đurđina, Male Bosne i Subotice. Tako je na opću sreću i zadovoljstvo Hrvatska čitaonica po 21. put održala Pokrajinsku smotru recitatora na hrvatskom jeziku. Bio je to blagdan za dušu u kojem su uživali svi, a posebice članovi stručnog povjerenstva glumica Narodnog kazališta u Subotici **Sanja Moravčić**, profesorica iz Subotice **Klara Dulić Ševčić** i višestruko nagrađivani recitator iz Subotice **Filip Čeliković**. Za svoj trud svi recitatori su dobili od organizatora knjigu na hrvatskom jeziku dok su najboljima u sve tri kategorije (mlađi, srednji i stariji uzrast) uručene i diplome, a osvojili su i jednodnevni nagradni izlet u Osijek koji je zakazan za 17. prosinca. Pravo na putovanje ostvarili su još neki recitatori kojima je žiri dodijelio ovu mogućnost kao poticaj za daljni rad.

Popis pobjednika:

Mlađi uzrast (učenici od 1. do 4. razreda osnovne škole):

1. **Ana Bako**, OŠ Vladimir Nazor Đurđin
  2. **Lucija Dekan**, OŠ Ivan Goran Kovačić Sonta
  3. **Petra Dekan**, OŠ Ivan Goran Kovačić Sonta
  4. **Sofija Kovačević**, OŠ Matko Vuković Subotica
  5. **Tea Rica**, OŠ Moša Pijade Bereg
  6. **Emilia Tonković**, OŠ Ivan Milutinović Subotica
  7. **Ivan Vukov**, OŠ Matko Vuković Subotica
  8. **Marija Vukov**, OŠ Ivan Milutinović Subotica
- + pohvala:
1. **Milan Gašpar**, OŠ Ivan Milutinović Mala Bosna
  2. **Marko Ivakić**, OŠ 22. oktobar Monoštor
  3. **Teodora Praljak**, OŠ Aleksa Šantić Vajska
  4. **Nađa Šimunović**, OŠ Aleksa Šantić Vajska

Srednji uzrast (učenici od 5. do 8. razreda osnovne škole):

1. **Marko Brdar**, OŠ 22. oktobar Monoštor
2. **Iva Francisković**, OŠ Matko Vuković Subotica
3. **Pavao Huska**, Hrvatska čitaonica Subotica
4. **Antonija Kujundžić**, HKC Bunjevačko kolo Subotica
5. **Magdalena Mendan**, HKD Šid Šid
6. **Stefan Mišković**, OŠ Aleksa Šantić Vajska
7. **Marijan Rukavina**, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata Subotica,

8. **Hana Šimunović**, OŠ Aleksa Šantić Vajska
9. **Matej Trnić**, OŠ 22. oktobar Monoštor
10. **Ines Vojnić**, OŠ Matko Vuković Subotica
11. **Vanja Zetović**, OŠ 22. oktobar Monoštor
+ pohvala:
1. **Borna Dulić**, OŠ Ivan Milutinović Subotica
2. **Sara Dulić**, OŠ Vladimir Nazor Đurđin
3. **Marija Kujundžić**, OŠ Ivan Milutinović Subotica
4. **Leonora Ralbovski**, HKD Šid Šid
5. **Lea Rica**, OŠ Moša Pijade Bereg
6. **Anđela Tadijan**, OŠ Ivan Goran Kovačić Sonta

Stariji uzrast (srednjoškolci):

1. **Melisa Gadžur**, Gimnazija Svetožar Marković Subotica
2. **Marija Magdalena Huska**, Hrvatska čitaonica Subotica
3. **Katarina Ivanković Radaković**, HKC Bunjevačko kolo Subotica
4. **Luka Ješić**, Srednja medicinska škola Subotica
5. **Marija Milodanović**, Gimnazija Svetožar Marković Subotica
6. **Barbara Piuković**, Gimnazija Svetožar Marković Subotica
7. **Viktorija Nađ**, Politehnička srednja škola Subotica

B. I.

Veljko Barbieri

Kuharica za male čarobnjake

Blagdani su pred nama i tada se svi više družimo, a na stolu se uvijek nađe i neko ukusno jelo. Zašto bi kuhanje bio privilegij samo odraslih? Ili još bolje: što ne bismo obiteljski uživali u tim aktivnostima, najprije u smišljanju obroka, nabavi namirnica, pripravi hrane i na koncu njezinom zajedničkom degustiranju.

Kuharica za male čarobnjake upravo je knjiga koja sve to nudi. U njoj možete pronaći priče, legende i bajke koje su neizostavan sastojak kuharske čarolije. Zavirite u prošla vremena i susretnite špiljske ljude i Gilgameša, bečke kneginjice, engleske princeze i grčke bogove te upoznajte afričke i kineske legende, ali i lokalne priče o caru Dioklecijanu koji je obožavao raštiku. Otkrijte jedan posve novi svijet hrane i okušajte se u kuhanju novih neobičnih obroka, primjerice namaza iz špilje prvih ljudi, paštete iz bečke bajke, zvjezdane juhe od češnjaka i peršina, krumpira gospodara Sunca, patlidžana onesviještenog imama, svetog prosa kineskih bogova, makaruna Marka Pola, tartufa i gljiva za patuljke i divove, astečke puretine oholog cara... I naravno, javite kako vam je uspjelo.

STIHOJUPCI

Polnoćka

Jedna je grana nježna
noćas postala snježna.
Sniježak joj grudi kiti,
Božić nam dragi hiti.

Jedna je grana jele
obukla haljine bijele
od kuglica i viline kose
što blagoslov svima nose.

Tiho plamsaju svijeće.
Tu noć zaboravit neće
nijedna zvijezda.

Gle, baklje selom hite,
pozdravljaju zvonike vite
i svetih jaslca gnijezda.

Ivana Radić

Nana i Nada

Nada je jedared s nanom očla u nadnicu. Kad su stigle, nacicale su drva za naložit, omele kuću i zalile cvijeće. »Nije lako nadničariti«, mislila je Nada gledeći nanu kako vridno radi. Nana je kazla: »Nado moja, nemoj bit njunjava neg budi vridna i uči škole, pa ćeš birat sebi poso«. »Nane, to se nimački kaže ARBEIT!« »Čedo mamino pametno, biš ti meni nastavnica nimačkog!« »Oću, nane moja!«

»Frohe Weihnachten an alle!« – »Sritan Božić svima!«

NADNIČARKA – žena koja radi za nadnicu

NADNICA – dnevna novčana nadoknada najamnog radnika; jednodnevna zaslužba

NACIPAT – nasjeći, nacijepati drva

NJUNJAV – spor, nespretan u ponašanju

NASTAVNIK – onaj koji poučava, koji provodi obrazovni postupak, poduku;

NIMAČKI – koji se odnosi na Nijemce (osobe, jezik, proizvode), njemački

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Blagdani i svetci

U hrvatskom jeziku nazivi svetaca pišu se ponekad velikim, a ponekad malim slovom. To ovisi o tome mislimo li na datum ili na osobu. Ako govorimo o nazivu blagdana, znamo da se blagdan piše velikim slovom. Stoga nam je logično da blagdan Svetog Nikole onda pišemo velikim slovom, a proslavili smo ga 6. prosinca. Međutim, ako pred taj datum netko poželi napisati pismo svetom Nikoli, onda je pravilno da mu napiše *Dragi sveti Nikola*, jer taj put riječ svet jest svojevrsna titula svetog Nikole, a titule se pišu malim slovom. Dakle, blagdane pišemo velikim slovom, a titule malim.

Prepiši rečenice pisanim slovima. Pazi da pravilno upotrijebiš veliko i malo slovo.

MOJ JE NAJDRAŽI BLAGDAN BOŽIĆ.
VOLIM TAJ BLAGDAN I ZATO ŠTO JE
NAKON BOŽIĆA UBRZO I MOJ IMEN-
DAN KOJI SLAVIM NA SVETOG IVANA.

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Zovem se **Mirna Kolar**

Učenica sam drugog razreda OŠ *Matija Gubec* u Tavankutu.

Obitelj: mama **Ivana** (45), tata **Miroslav** (44) i brat **Ivan** (12)

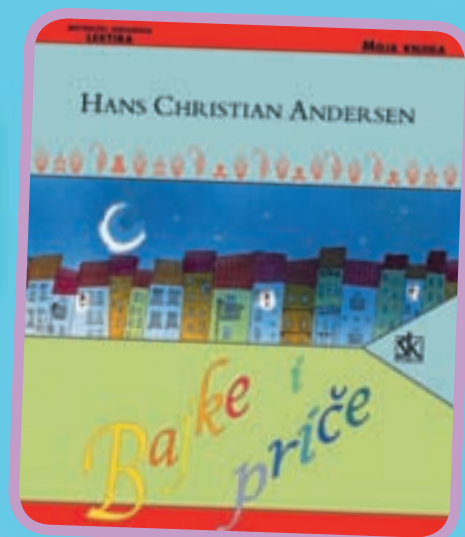
Izvanastavne aktivnosti: folklor

II – II:

slano / slatko
kompjutor / **društvena igra**
stan / **kuća**
tenisice / cipele
meso / povrće
zima / **ljet**
dan / noć
pješačenje / **bicikl**
jabuka / kivi
crvena / plava
film / knjiga
voće / čokolada

tamburaši / zabavljaci
tjelesni / matematika
pizza / odrezak
kemijska / **olovka**
čokolada / **vanila**
gazirano / **negazirano**
pas / **mačka**
selo / grad
odbojka / **košarka**
kazalište / film
trenirka / traperice
sport / **folklor**

PREPORUČAM:

knjiga:

H. C. Andersen:

Bajke i priče

pjevač:

zbor *Zagrebački mališani*

pjesma:

Mamine cipele

film:

Laganje na zvezde

kompjutorska igra:

ne igram igrice

Volim: crtati, družiti se
Ne volim: rano ustati

Pripreme za zimu i eko Božić

Zima stiže – dočekajmo ju kako pristoji! Još ako bude – bijeli Božić? Jupiii!

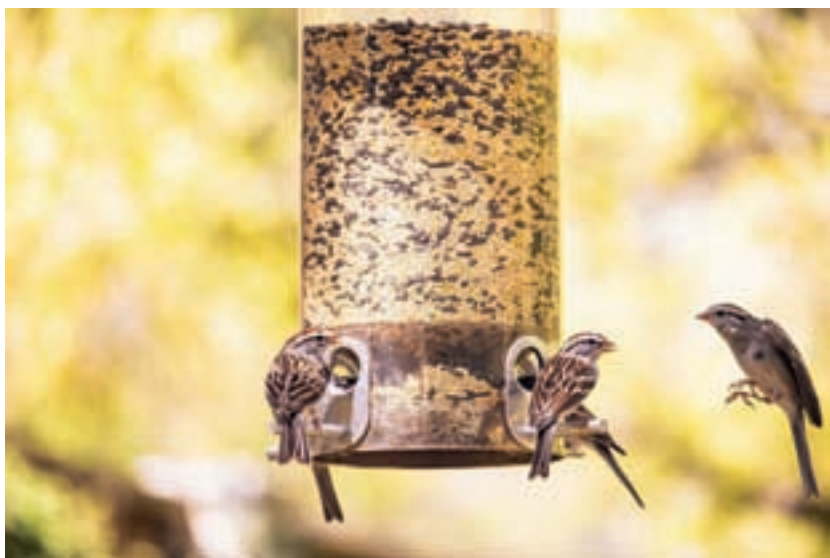
HRCKOVI EKOLOZI ne bi bili ekolozi kad ne bi željeli i pazili da učine sve potrebno prije zime. Stoga – danas idemo van, u dvorište ili na terasu!

1. U jesen se, kako već znaš iz škole, neke životinje pripremaju za zimski san – npr. ježevi. S obzirom na to da je broj ježeva u Europi u opadanju, prije svega zbog smanjenog broja kukaca, njihove osnovne hrane, a zatim i prometa, ljudi mogu pomoći ježevima na način da osiguraju »jež friendly« vrtove. To su vrtovi i okućnice koji imaju dovoljno grmlja i živice kako bi se životinje mogle skloniti tijekom dana, te hibernirati zimi, te vrtovi u kojima se ne koriste insekticidi kako bi se ježevima osigurala dovoljna količina prirodne hrane. Ne smije se hraniti ježeve kravljim mlijekom (ježevi ne podnose laktozu). Za prvu pomoć može se dati malo kozjeg mlijeka ili u slučaju odraslih ježeva suha mačja hrana. Sigurno znaš tko još treba pomoć – pripremi hranilice za ptice u svom dvorištu ili na terasi. – EKO JE ŽIVOTINJE (POSEBNO PTIČICE I JEŽEVE) ČUVATI!

2. U dvorištu i na terasi vjerojatno imaš makar mali vrt. Zato, sudjeluj s roditeljima u akciji pospremanja biljaka za zimu. Neke biljke (ako se može) treba unijeti u kuću zbog mrazova koji stižu. Neke mogu ostati van i prezimiti tako, ali ih treba zaštititi – nauči kako! Već za drugu godinu znat ćeš puno više! EKO JE BILJKE ČUVATI!

3. Dolazi hladno vrijeme koje će nam u domove ulaziti iz dvorišta i s terasa, kroz vrata i prozore. Obiđi kuću i provjeri s roditeljima kako se zatvaraju vrata i prozori – ako je potrebno nešto popraviti ili dodati neke trake za zaštitu od propuha ili čak jastučiće pored ulaznih vrata – napravite to. Obrati pozornost da se kuća/stan prozračuje, ali ne zaboravi zatvoriti prozore nakon toga. – EKO JE TOPLOTNU ENERGIJU ČUVATI!

4. U dvorištu ili na terasi sve pospremi i ako ima nečega za reciklažu – riješi to skupa s roditeljima. Pripremite mjesto za odlaganje reciklažnog otpada možda malo bliže vratima, jer – ako bude snijega ili jako hladno, da ne moraš daleko ići za spremanje ambalaže (plastične i staklene boce, limenke i ostalo) – EKO JE AMBALAŽU RECIKLIRATI!

5. Ispričaj nekome među prijateljima (to smo i mi!) što si naučio/la i uspio/la u svom dvorištu i/ili terasi. Naš prelijepi planet ti zahvaljuje i raduje se Božiću, rođendanu Boga koji je svu prirodu i ljude stvorio, te ih i najviše voli i čuva! – EKO JE DIJELITI I DRUGE EKOLOGIJI POUČITI!

Eko zadaće ZA PROSINAC – NEMA! Uživaj u raspustu i čekaj snijeg, a onda – u akciju!

U sljedećem, zimskom broju idemo dalje, nadamo se – SNIJEŽNIM STAZAMA! Ne propustite!

Vesna Huska

Škrinja s blagom

Spavaj mali Božiću

Bunjevačka božićna pisma

Spavaj, mali Božiću, buj, buj, buj! Spavaj, neba Kraljiću, tuj, tuj, tuj!
Tako piva sad Divica, Sinka Božjeg porodica tuj, tuj, tuj!

Spavaj, lipi cvitu moj, buj, buj, buj! Spavaj, rozmarinu moj, tuj, tuj, tuj!
Spavaj, spavaj, ružičice, puka Tvoga ljubičice, tuj, tuj, tuj!

Spavaj među marvicom, buj, buj, buj! Prid volom i kravicom, tuj, tuj, tuj!
Nisi među poglavicom, nego prid prostom marvicom, tuj, tuj, tuj!

U tranjavoj štalici, buj, buj, buj! Na hlađanoj slamici, tuj, tuj, tuj!
Zimu trpiš u jasliah kano odveć sirotica tuj, tuj, tuj!

Spavaj, Dite maleno, buj, buj, buj, radošću dočekano, tuj, tuj, tuj!
Tebe dvore svi anđeli, kerubini s arhanđeli, tuj, tuj, tuj!

Tebi falu dajemo, buj, buj, buj, iz sveg srca kažemo: tuj, tuj, tuj!
Daj se s Tobom radovati, uvijek raja uživati tuj, tuj, tuj!

Zrnca mudrosti

Nije bogat ko ima volova već je bogat ko ima sinova.

Gdje je djece tu i plaća, gdje vatre tu i dima.

Ko uči, taj i nauči.

Daj, pa će ti se i dati.

(Iz bilježnice: GRGE PETKOVIĆA.)

Objavljeno u *Subotičkoj Danici* za 1910. godinu.

BOŽIĆNI KVIZ

Točne odgovore upiši u božićni bor!

1. Broj sakramenata:

- a) 5
- b) 10
- c) 7

2. Kratica za sveca:

- a) St.
- b) Sc.
- c) Sv.

3. Isus je Božji:

- a) Pomoćnik
- b) Sin
- c) Prijatelj

4. U potvrdi primamo Svetoga:

- a) Duha
- b) Sina
- c) Oca

5. Mudraci su Isusu darovali:

- a) Srebro
- b) Zlato
- c) Dragulje

6. Vrijeme priprave za Božić:

- a) Korizma
- b) Duhovi
- c) Advent

7. Sakrament u kojem postajemo DJECA BOŽJA:

- a) Krštenje
- b) Krizma
- c) Pričest

8. Grad u kojem je rođen Isus:

- a) Jeruzalem
- b) Emaus
- c) Betlehem

9. Ulje koje se posvećuje za krizmu:

- a) Maslinovo
- b) Suncokretovo
- c) Bundeveno

10. Sedam svetih znakova:

- a) Evanđelja
- b) Molitve
- c) Sakramenti

11. Svetac zaštitnik djece, koji nosi darove:

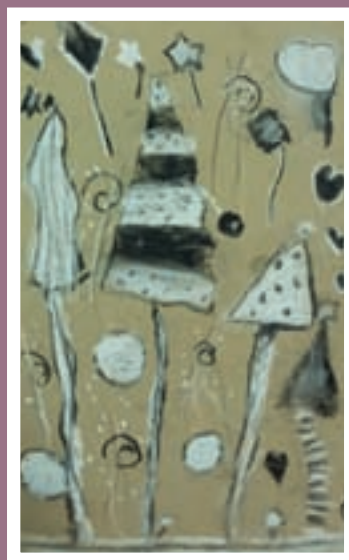
- a) sveti Josip
- b) sveti Nikola
- c) sveti Petar

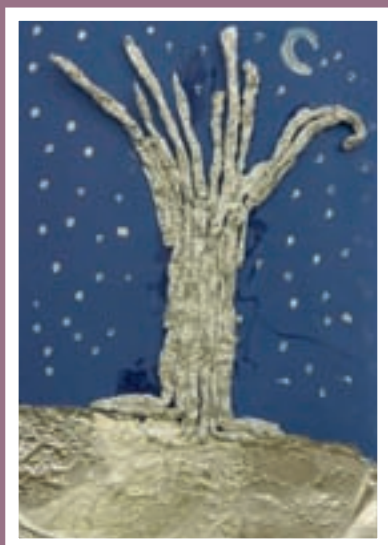

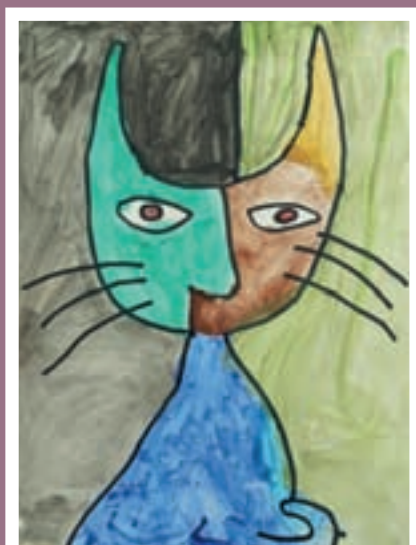
Despina Zvonar, 3.r –
OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Marija Vukov, 2.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Marko Ivakić, 3.a –
OŠ 22. oktobar, Monoštor

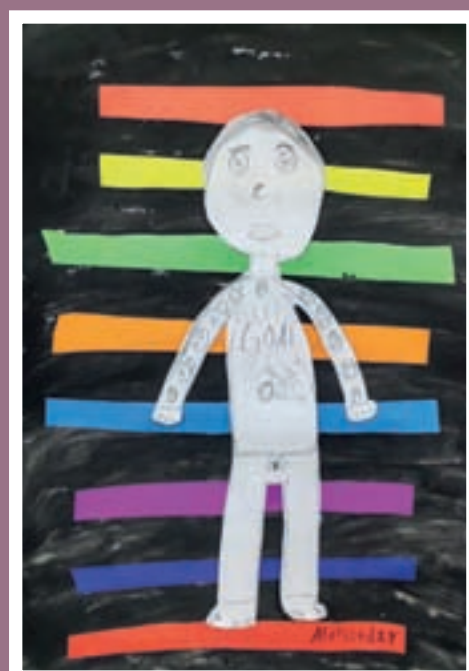
Aleksa Vlaović 3.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Nikola Gabrić, 3.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

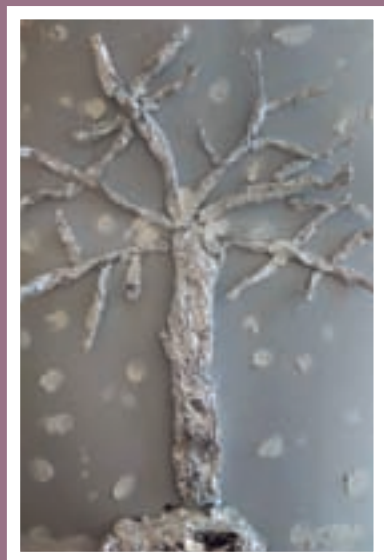

Matea Cvijanov, 3.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Aleksandar Sente 3.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

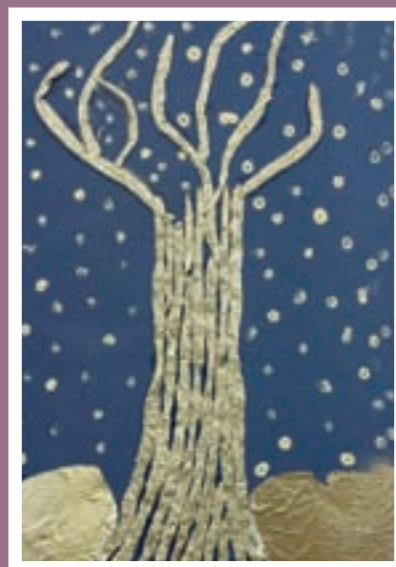

Aleksandra Petrović, 2.b –
OŠ 22. oktobar, Monoštor

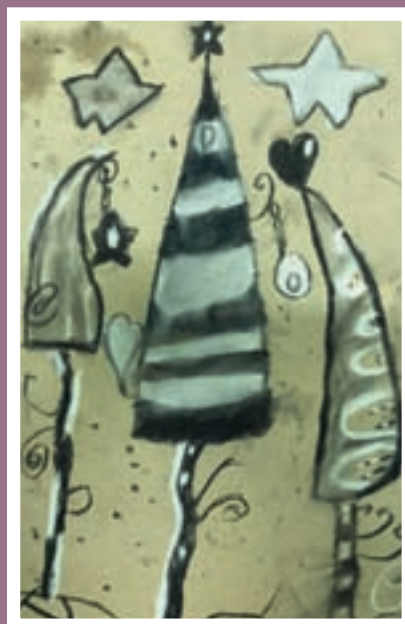
Anastazija Kovač, 3.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

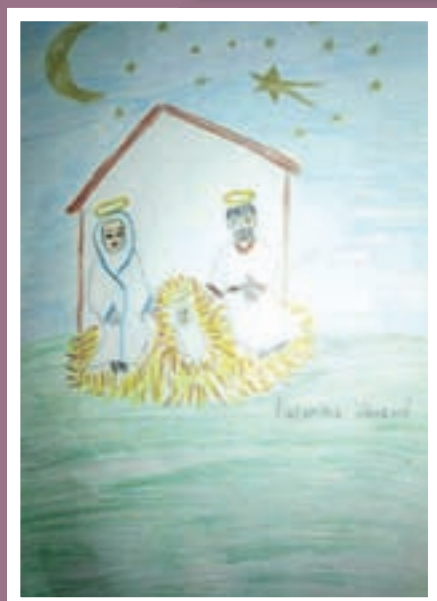
Anja Mišković, 3.a –
OŠ 22. oktobar, Monoštor

Marko Periškić, 4.a –
OŠ 22. oktobar,
Monoštor

Daniel Šarčević, 3.c –
OŠ Ivan Milutinović,
Subotica

Katarina Vuković, 2.r –
OŠ Avram Mrazović, Sombor

Magdalena Molnar, 3.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

SJAJ BOŽIĆA

SCENA PRVA: Klara mora biti doma par tjedana, jer je nakon operacije malo prerano ustala i pošla u školu, te dobila visoku temperaturu i neku jaku upalu. Liječnici su smatrali da se mora oporavljati neko vrijeme i da može u školu online. Mama je, još u strahu od događaja i mogućih posljedica, slušala sve bez pogovora. Nastavnici su imali razumijevanja, osobito što se to dogodilo Klari, a ne npr. njenoj »BFF« Sari, kojoj je zbilja trebalo i ispravljati ocjene i držati ju pod nadzorom.

SCENA DRUGA: Jure bi preuzeo »nadzor« bez i da je to itko zatražio od njega, ali – kad mu je i Sarina mama Maja

jednom prišla pred zgradom i zamolila da malo prati Saru i pomogne joj oko školskih zadaća, nije to mogao odbiti, zar ne? Još joj je i baka u posljednje vrijeme dosta bolesna. Ona godinama ima problem sa srcem, a Sara ju jako voli i vezana je za nju – baka ju je praktično odgojila... Samo je rekao: »Naravno« i pogledao tako ozbiljno i sigurno mama

Maju, da ga je ona zagrlila i – kao da je čuo, uz njeno »Hvala, Jurice moj!« neki šmrcaj. Kako ju je samo savjesno pratio i nadzirao, ma, znaš kako... Svaku večer, nakon što bi poslala Klari zadaće i s njom malo popričala preko Vibera, Sara je također »učila« – sjedeći u fotelji u Jurinoj sobi. Ona nikad nije voljela sjediti za stolom, pa je Jure tamo sjedio i postavljao zadatke za vježbu. Dok je ona, umotana u dekiću, sjedila i rješavala sve postavljene zadatke (Jure se baš trudio i, dok ona riješi jedne, on napiše novel!), često gundajući i buneći se (Jure je shvatio: takva je najljepša!), krišom ju gledao. Kovrčice su, pod svjetlom visoke noćne lampe (koju je Jure inače uvijek smatrao lampom za matorce i jednostavno – ružnom), sličile plamićima koje su Juru grijale, grijale, grijale... Kad je Sara, izgubljena u svijetu matematike ili fizike ili kemije, malo podigla pogled i nasmiješila se njegovom pogledu, njene zelene oči su ga ushitile kao, kao, kao... kad u Minecraftu iskopaš smaragde...

SCENA TREĆA:

Na sam Badnji dan, kad je sve trebalo biti savršeno jer: a) počinju zimske ferije; b) Sara je završila s odličnim; c) Klara je bolje, ali sad ga

više ne mrzi (čudno kako se ljudi promijene prema tebi kad im – spasiš život); d) Sara i on su definitivno opet par i svaku večer su skupa; e) Juri je bratić iz Kanade poslao klizaljke i sad će klizati skupa sa Sarom, čuli su, dok je Majina mama telefonirala s bolnicom, kako je Sarina baka Ljilja – umrla...

SCENA ČETVRTA: Sara je mislila – dok je baka Ljilja godinama bolovala i često bila u bolnici (u kojoj je i radila cijeli radni vijek) – da ona neće preživjeti kad baka umre, ma koliko su se svi u obitelji pripremali, jer su sve znali. Sara je mislila da će ona odmah za bakom, jer su one u njenom djetinjstvu bile nerazdvojne. Sara je mislila da će svijet bez bake postati sasvim ružan i ona će ga mrziti, nikad iz kuće neće van. Međutim, na božićno

jutro pisala je Juri i zamolila ga da dođe k njemu, dok je mama u bolnici i sve rješava za sprovod... Došla je, sjela u »svoju« fotelju, očiju sjajnih od suza, ali nasmiješena: »Baka mi je napisala pismo... objasnila mi je sve... pročitaj sam« – pružila mu je list papira. Njene oči su sada sijale ljepše nego sve lampice na svim božićnim borovima svijeta...

(vh)

Naj Božić

Ružica je vesela razdragana djevojčica, treće dijete od četvero. Vrlo kreativna i maštovita, puna ideja i nezamislivih prijedloga. I sada je mučilo pitanje: kako učiniti Božić drugačijim?

Već godinama unazad pomagala bi mami u pripremi božićne trpeze. Svi skupa bi ukrašavali bor, koji je uvijek, ali uvijek birao tata s dečkima. Kakav god bio, kriv, mali, rijedak... mama bi uvijek rekla da je lijep, jer zaista na kraju i jeste bio lijep. Sve je bilo rekla bih idilično, no nekako isto, uhodano i po »običaju« na kojemu je uglavnom mama inzistirala.

Jedina iznimka koja je bila jest da su djed i baka znali doći na Badnju večer, ali ove godine je »pravilo nalogalo« da su kod tete, mamine sestre.

Ružici je uvijek falilo »nešto« da bi to bio »naj Božić«. Sestra Tereza nije baš marila za te stvari, ona je uživala u izradi kolača i tu bi njen Božić bio dovoljno sladak. Marko, kao najstariji, je uglavnom pomagao tati dok je Matija, kao najmlađi, često »visio« na mami, kojoj je u ovo predblagdansko vrijeme »jedina želja« bila da njen petogodišnji sinčić u stopu ide za njom.

Zornice, škola, kuća, zadaća, Glazbena škola i u krug... Zaista smor za nekog tko će uskoro imati punih 12 godina. To ti je ona granica kada već možeš sjediti na prednjem sjedalu auta, kada možeš neke stvari obavljati sam i dokazati da više nisi malac, kakvim te smatraju. U toj euforiji bitnih godina Ružica je željela drugačiji Božić. Bar mrvicu drugačiji. Danima bi, dok je išla u školu i nazad, promišljala. Na putu do škole ponekad bi joj društvo pravio susjed i prijatelj Luka koji nije niti mogao sanjati o Božiću koji je Ružica imala.

Luka je bio drugo dijete u obitelji, koje zapravo više nije ni bilo. Mame se niti ne sjeća, umrla je još dok je bio mali. Od čega? Ni sam nije znao, a tata je tu i tamo dolazio obići njega i sestru koji su živjeli kod bake i djeda. Baka i djed, stariji ljudi, brinuli su o njima kako su znali i umjeli, i kako su mogli.

Na putu do škole njih dvoje su govorili o Božiću i kako će ga tko provesti. Dok je Ružica govorila oči su joj sijale baš poput božićnog drvca, a Luka je Božić doživljavao kao još jedan uobičajeni dan koji će proći uz skromnu trpezu i još skromnije darove. Dok je Luka to govorio Ružicu je poput munje pogodila sjajna zamisao. »Mogao bi Luka doći k nama za Badnju večer i Božić. To bi bio pravi Božić.« No,

mučilo je kako to priopćiti, odnosno kako pitati roditelje?

Promišljala je danima. Badnji dan se blizio, a ona ništa nije poduzela... Panika je vladala, a silno je željela drugačiji Božić.

Na putu iz škole Luka joj se požalio kako ne čeka Božić, jer dok drugi uživaju oni obično tuguju i da mu ti dani baš i nisu neki. To je još samo učvrstilo Ružičin plan. Nije bilo drugoga nego ga i ispuniti, ali kako?

Po povratku iz škole Ružica je napravila pozivnicu za »naj Božić«. Na pozivnici je pisalo: »Pozivamo vas na proslavu 'Naj Božića' u našu obiteljsku kuću, na Badnju večer, spavanje i božićni ručak«. U potpisu je stajalo »Ružica s obitelji«. Sutradan uručila ju je Luki, koji je skakutao cijeloga puta do škole i rado vao se ovakvom pozivu. Nadao se kako će baka i djed to dopustiti.

Istoga dana priopćio je baki, koja se tom pozivu radovala isto koliko i Luka. No, Ružica još svojima nije rekla i to je bio jedini »problemčić« koji ju je mučio. Sutradan kada je došla iz škole dočekali su je mama i tata za stolom, a to je najavljivalo frku...

Mama je samo rekla – »Gospođice, operi ruke i dođi za stol«. Dok je prala ruke, pokušavala je pronaći pravi izgovor, no... Nije bilo dovoljno vremena... Uslijedilo je pitanje: »Kad si nam namjeravala reći da si pozvala Luku i njegovu obitelj za Badnju večer?«

Ružica je samo pognula glavu i dodala: »I za Božić sam ih zvala...« »Ali čekaj! Nisam pozvala cijelu obitelj nego samo Luku i njegovu sestru.«

»Ali tata i ja jesmo«, odgovorila je mirno mama. »Što?«, zapanjeno je uzviknula Ružica, »Bez da ste me obavijestili?« Mama i tata su se počeli smijati i rekli joj da su ih pozvali još prije nje, ali da je bio dogovor s bakom da to bude iznenađenje. Ružica ih je gledala u nevjerici. No, tata je još dodao:

»Imala si dobre namjere i sviđa mi se što si željela nekom uljepšati Božić, pa ćeš proći bez kazne, ali prije tako nečega moraš pitati mamu i mene. Je li to jasno?« Ružica je samo kimnula glavom i skočila roditeljima u zagrljaj.

Ipak je to bio »naj Božić«.

Ž. V.

BETLEHEMSKA RADOST

BOŽIĆ SE BLIŽI, VEĆ BRUJI.
U BETLEHEM OBITELJ ŽURI.
BRATIĆ ISUS DA SE RODI,
MAGARAC IH BATOM VODI.

BRZO TREBA NAĆI STAN,
JER BEBA BI IŠLA VAN!
BRIGA MORI JOSIPA,
AL' NAŠLA SE ŠTALICA!

BLISTA NA NEBESIMA
NEKA ČUDNA ZVIJEZDICA
OBASJALA BAJNI PUT
A TU JE I MJESEC ŽUT.

BETLEHEMSKA OVA NOĆ
BLAGOSLOV NAM DAJE SVOJ,
BROJNE BROJI GODINE
DA SE SVATKO RADUJE!

PRONAĐI KOJI SE SUGLASNIK NAJČEŠĆE PONAVLJA I UPIŠI GA U KVADRAT.

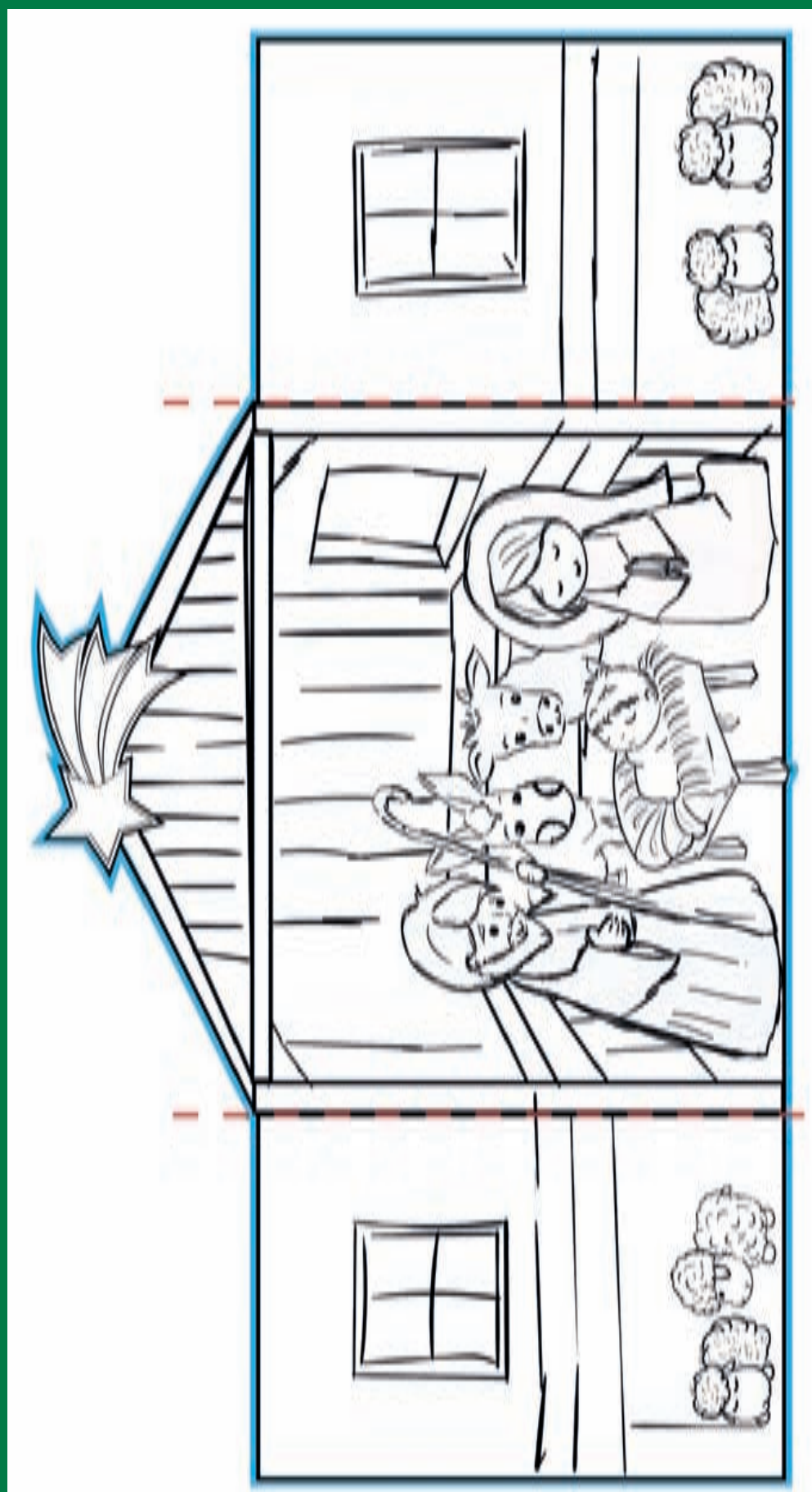

BOŽIĆNO NAM VRIJEME STIŽE...

KAKO UREDITI SOBU ZA BOŽIĆ? NA SVOJ RADNI STOL ILI KUTAK ZA IGRANJE MOŽETE POSTAVITI JASLICE. PRIMJER KOJI VAM DARUJEMO JE POTREBNO OBOJITI I IZREZATI. STRANICE MOŽETE PRESAVITI DA BI JASLICE MOGLE I STAJATI. KAKO BI BILE ČVRŠĆE I JOŠ BOLJE ZA STAJANJE, CRTEŽ MOŽETE ZALIJEPI TI NA NEKI DEBLJI PAPIR ILI KARTON. AKO ŽELITE DODATI JOŠ NEKU ŽIVOTINJU MOŽETE JU DOCRTATI ILI JEDNOSTAVNO POTRAŽITE MEĐU IGRAČKAMA I SAMO STAVITE ISPRED JASLICA. PAZITE SAMO DA NE BUDE TAMO KONJ. KONJ JE OHOLA ŽIVOTINJA I NEMA SVOJE MJESTO KOD ISUSA. NEKA BOJENJE BUDE UREDNO I PRECIZNO, KAO I ČISTO SRCE ZA ISUSA.

NA MJESTU PLAVE BOJE PAŽLJIVO IZREŽI JASLICE, A TAMO GDJE JE CRVENA ISPREKIDANA CRTA PRESAVIJ.

VOLIM VOJVODINU

Posljednji mjesec u godini, posljednji kviz, ali samo za ovu godinu. Provjerite svoje znanje ili doznajte nešto novo.

1. Gdje se u Vojvodini mogu vidjeti plutajući otoci?

- a) u specijalnom rezervatu prirode »Kraljevac«
- b) na Paličkom jezeru
- c) u Vajskoj
- d) na Tisi

Plutajući otoci su rijedak prirodni fenomen i potrebno je nekoliko tisuća godina da bi nastali. Proces, pojednostavljeno, izgleda tako što se treset na dnu močvare ili jezera taloži, kako bi u nekom trenutku isplivao na površinu i formirao plutajući otok koji nema stalno mjesto već se kreće u ovisnosti od jačine vjetrova ili struje ako je ima.

3. Što znači na bunjevačkom riječ uzgljanca?

- a) kuća
- b) slastica
- c) jastuk
- d) susjed

Lijepo je znati i divaniti govorom svojih predaka. Čuvajmo svoju ikavicu i pomalo zaboravljene riječi.

2. Koje od navedenih naseljenih mjesta ne pripada beočinskoj općini?

- a) Čerević
- b) Susek
- c) Rakovac
- d) Titel

Općina Beočin smještena je na samoj obali Dunava, na sjevernom dijelu padina Fruške gore, na 17 km od Novog Sada. Nalazi se u Južnobačkom okrugu i u svom sastavu ima osam naseljenih mjesta.

4. U kom mjestu se još njeguje običaj »kraljci«?

- a) u Rumi
- b) u Somboru
- c) u Tavankutu
- d) u Bačkoj Topoli

Na blagdan Sveta tri kralja, neoženjeni mladići – kraljci, ukrašeni novogodišnjim ukrasima nakon misnog slavlja u crkvi obilaze obitelji u Rumi i okolnim mjestima i pjesmom *Narodi nam se kralj nebeski* javljaju radosnu vijest o rođenju Isusa Krista.

Likovna radionica

Pri Likovnom odjelu HKC-a *Srijem* nedavno je održan prvi sat likovnih aktivnosti namijenjen djeci uzrasta od 7 do 13 godina. Djeca srijemskomitrovačkih osnovnih škola koja pohađaju izborni predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture i nastavu katoličkog vjeronauka okupila su se u dvorani župe svetog Dimitrija. Nastavnik i voditelj likovnih aktivnosti je **Franjo Žurovski**.

Cilj ovih satova nije samo da djeca postanu uspješni u crtanju, slikanju ili nekoj drugoj tehnici nego da se razvija njihova mašta, intelektualni razvoj, estetika i emocija. Prve sate posvetili su temama vezanim za svetog Nikolu i Božić,

a dio radova bit će izloženi za Božić u župnoj dvorani. Nakon božićnih blagdana, po riječima voditelja radionice, planiraju se neke nove teme kao i uvođenje rada s vodenim bojama, temperama, plastelinom i kolaž papirom.

I ovaj projekt realizira se zahvaljujući financijskoj potpori Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

S. Ž.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja: U Sonti su održani *Dani kruha*

1. Katarina Vuković – OŠ Avram Mrazović, Sombor
2. Eleonora Gromović – OŠ 22. oktobar, Monoštor
3. Mirna Kolar – OŠ Matija Gubec, Tavankut
4. Petar Mihaljev – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta
5. Marin Šarčević – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin
6. Sergej Kokai – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta
7. Matej Kujundžić – OŠ Matko Vuković, Subotica
8. Sara Dulić – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin
9. Magdalena Kujundžić – OŠ Matko Vuković, Subotica
10. Josip Skenderović – OŠ Matija Gubec, Tavankut
11. Sofija Kovačić – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin
12. Sara Petrović – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta
13. Alen Čonka – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta
14. Luka Butković – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta
15. Josipa Kutuzov – OŠ Matko Vuković, Subotica
16. Jakov Ivanković R. – OŠ Matko Vuković, Subotica
17. Anđela Evetović – OŠ Matko Vuković, Subotica
18. Matija Tonković – OŠ Matko Vuković, Subotica
19. Aleksandra Gabrić – OŠ Matko Vuković, Subotica
20. Milan Mikulić – OŠ Matko Vuković, Subotica

Nagradno pitanje:

Prije koliko godina je izašao prvi broj *Hrcka*?

a) 15 ; b) 25 ; c) 19

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Skola

Razred

Ivanova božićna čarolija

Priprema:

1. Odrežati pjenasti bombon za glavu irvasa. Odlomiti dijelove slanih pereca da liče na rogove irvasa. Zarezati malim škarama glavu irvasa i ugurati pripremljene slane perece (rogove). Uz pomoć otopljene čokolade nacrtati oči i zalijepiti crveni nos, odnosno crveni čokoladni bombon.
2. Drugi pjenasti bombon zarezati na četiri mjesta i u njega utaknuti odlomljene slane štapiće iste dužine. Čačalicom spojiti glavu i tijelo irvasa.
3. Pjenaste bombone razrezati na tri dijela i spojiti ih čačalicom kao snjegovića. Od druge boje pjenastog bombona izrezati lonac te malim škarama zarezati s obje strane »držke« lonca. Otopljenom čokoladom nacrtati krugove po loncu i spojiti s tijelom snjegovića na koje treba iscrtati gumbe, također otopljenom čokoladom. Po želji dodati slani štapić kao metlu.
4. Poslagati irvase i snjegovića po tanjuru kao i pjenaste bombone u oblike bora koje je potrebno prije toga kratko umočiti u otopljenu čokoladu, da se bolje zalijepi za tanjur. Posuti kokosom kao snijegom. Dobar tek!

Ivanovu božićnu čaroliju je za vas pripremio **Ivan Vukov**. Ivan pohađa prvi razred OŠ *Matko Vuković* u Subotici. Svira prim tamburicu u Glazbenoj školi u klasi profesorice **Mire Temunović**. Voli slagati *Lego* kocke, pjevati i spavati.

Vrijeme pripreve:
10 minuta

Potrebni sastojci:

pjenasti bomboni

slani štapići

slani pereci

čokolada

crveni čokoladni
bomboni

čačkalice

kokos

Savjeti veterinara

Mačji život

Mačke znaju biti vrlo interesantne životinje, i one najveći dio svog života žive vani, »lutajući po susjedstvu«. Ima i onih mačaka koje kao kućni ljubimci žive u kući ili u stanu, i takve mačke znaju većinu dana prespavati. Čak i do 16 sati dnevno. Mačke inače jako vole kada se igrate s njima, a po-

gotovo kada ih mazite i češkate po tijelu, ali baš ne vole slušati svoje vlasnike.

Ono što je njihovim vlasnicima možda logično, mačkama to uopće ne mora biti logično ili interesantno i, naravno, neće vas htjeti poslušati. Mačke

često predu i na taj način izražavaju svoje osjećaje sreće i zadovoljstva, mada ponekad pređenje može biti i znak da ih nešto boli i na taj način pokušavaju ublažiti sebi bol.

One pripadaju velikoj porodici mačaka u kojoj su i sve one divlje mačke (tigar, lav, puma, panter...). Iz tog razloga i ove naše domaće mačke imaju veoma dobar osećaj i instinkt za lov. A svima je dobro poznata »ljubav mačke i miša«. Mačke imaju dugačke brkove koji im pomažu kod orijentacije u prostoru, a pogotovo prilikom lova na plijen. Može se slobodno reći da su mačji brkovi njihov prirodni GPS sustav. Mnoge mačke znaju pronaći put do svoje kuće i mogu prijeći nevjerovatan broj kilometara kako bi se vratile vlasniku.

AVATAR: PUT VODE

Radnja filma odvija se više od jednog desetljeća nakon događaja iz prvog dijela. Otkad je odlučio trajno prenijeti ljudsku svijest u svoje tijelo Avatara i postati novi vođa naroda Na-vi, Jake živi sa svojom obitelji na Pandori. On i Neytiri su osnovali obitelj i dobili djecu. Kolonizirajuće su se snage vratile na Pandoru kako bi završili prvotnu potragu za rijetkim mineralom, prisiljavajući Jakea i Neytiri da pobjegnu iz svog doma, istražujući do tada nepoznate dijelove Pandore gdje će se upoznati s ljudima Metkayine, klanom domorodaca koji žive okruženi morem.

CVRČAK I MRAVICA

Radi se o adaptaciji **Ezopove** basne i priče **Darka Bakliže**. Radnja je prilagođena današnjem vremenu i promiče toleranciju i suživot kroz zbližavanje Cvrčka i Mravice koji uspijevaju pomiriti dva suprotstavljena svjetonazora. Ket je cvrčak koji svira gitaru sa svojim bendom, zabavljajući bezbrižne kukce u okolici. Nedaleko živi mravlja princeza Antoneta, u mravinjaku gdje se cijeni samo disciplina i rad, dok je glazba zabranjena. Kad se slučajno susretnu, među njima se rađa bliskost. Shvativši da cvrčci ne mogu preživjeti zimu, Antoneta ih želi spasiti ali bezuspješno. No kad ju otme pokvareni mrav Anteodor, cvrčci predvođeni Ketom priskaču joj u pomoć.

U osam smjerova pronadi i precrtaj sljedeće riječi: DARIVANJE, NOĆ, DUGA, DAROVI, STIH, KITICA, KOTARICA, BAJKA, BIKOVI, SLIKA, IGROKAZ, BASNA, LEKTIRA, DVD, FILM, URA.

A	A	A	C	I	R	A	T	O	K
R	S	R	I	A	A	E	T	N	I
I		E	N	V	K	G	A	R	U
T	Z	O	Nj	A	O	I	U	B	I
K	Ć	A	K	A	A	K	L	D	V
E	A	J	K	C	V	F	I	S	O
L	A	N	I	O	I	I	H	B	R
B	L	T	S	L	R	I	R	A	A
G	I	D	M	A	T	G	A	A	D
K	D	V	D	S	B	N	I	I	D

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

Vicevi

Perica se hvali Ivici: »Ja sam bio pametno dijete, prohodao sam s 10 mjeseci«.
Ivica mu odgovori: »Ja sam bio još pametniji, mene su nosili do četvrte godine«.

Učiteljica: »Kupujem, kupuješ, kupuje, kupujemo, kupujete, kupuju... Koje je to vrijeme?«
Ivica odgovori: »Vrijeme rasprodaje!«

Mali Ivica pita tatu: »Znaš li koliko je duga pasta za zube?«
»Ne, sine, tko bi to mogao znati?«
»Ja! Duga je tri puta oko stola i jednom oko fotelje!«

Pita učiteljica Maricu: »Marice, kako nastaje rosa?«
Marica dogovori: »Zemlja se brzo vrti pa se oznoji«.

Križaljke

Osmosmjerke

Mozgalice

Bojanko

Riješite križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćete konačno rješenje.

PUCCINI

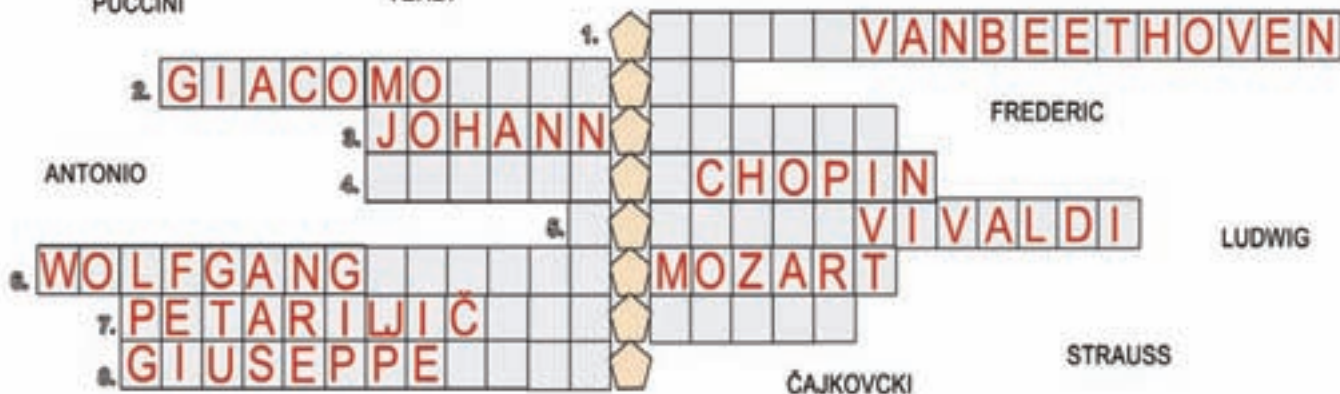
VERDI

1.

4.

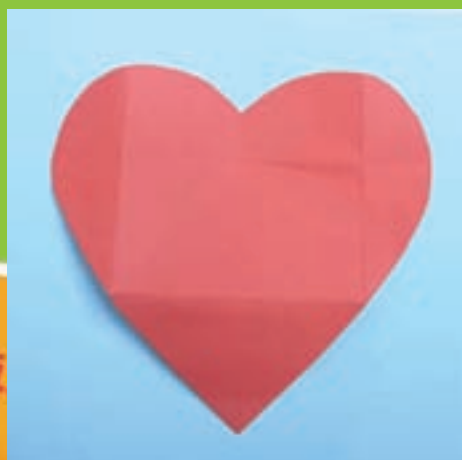

AMADEUS

Kuverta od srca

Ideš na rođendan i napravio si vlastitu čestitku, a nemaš kuvertu? Evo kako ju brzinski možeš napraviti. Od papira (može biti i šaren) izreži oblik srca. Vodi računa da obje strane budu jednake. Zatim presavij vanjske krajeve srca prema unutra, a donji kraj presavij prema gore. Polukružne dijelove presavij prema dolje, da se dobije oblik pravokutnika (pogledaj na slici). Kuverta je spremna.

Božić samo što nije...

Broj 89

Tekst: Slađana Husak

Crtao: Petar Tikvicki

I tako...

